

BYFORENINGEN FOR ODENSE

3 | 30. årgang
august 2006

Kommende aktiviteter beskrevet i bladet:

dato:

læs mere:

DEN FYNske LANDSBY

12. aug

side 8

FREDENS KIRKE

29. aug

side 8

FOREDRAG OM RENNÆSSANCEN

6. sep

side 12

BYGNINGSKULTURENS DAG

10. sep

side 9

SLAGTERIET - DANISH CROWN

30. sept

side 17

BYVANDRING LANGS RUGÅRDSVEJ

7. okt

side 18

FORMANDENS KLUMME

tekst: formand Frede Madsen

Kære medlemmer

På foreningens generalforsamling i april måned forlod Poul Karmdal efter eget valg sin vante plads i bestyrelsen.

Det var således ikke muligt, at han kunne fortsætte som formand for samme bestyrelse.

Poul Karmdal har gennem sit virke givet vor forening en markant og aktiv profil i vor by.

Initiativer som "Eventyrbænkene på Klingenberg" og "Odinprisen til fremme af bybevaring" har han stået bag, ligesom hans engagement i byudviklingsprojekter har haft hans store interesse. I 15 år – eller i halvdelen af foreningens levetid har Poul Karmdal stået ved roret, og der er al mulig grund til at sige ham tak for indsatsen. Han blev med stor tilslutning af generalforsamlingen udnævnt til æresmedlem af Byforeningen.

fotos: Ole Heyde

På det efterfølgende bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen konstituerede sig, faldt valget af formand på undertegnede.

Det er ikke uden betænkelighed, man tager opgaven på sig. Ikke blot fordi det er svært at følge i Pouls spor, men når man er fyldt 70 år og i forvejen har givet en stor del af sit fritidsliv til bestyrelsesarbejde i mange idealistiske foreninger, vil det være småt med "revolutionære tanker og banebrydende nyskabelser".

Jeg kan derfor love, at foreningen fortsætter med uændret formål og profil. Det bliver på de indre linjer, min arbejdskraft vil blive lagt – og det vil selv sagt blive i et kortere åremål.

Jeg vil imidlertid gøre mit bedste og glæder mig til at fortsætte samarbejdet – både i bestyrelsen, hvor Poul Karmdal fortsætter som suppleant, og i de mange gode relationer, der er etableret gennem årene.

*Med venlig hilsen
Frede Madsen
nyvalgt formand for
Byforeningen for Odense*

GENERALFORSAMLINGEN

sammendrag af generalforsamlingen den 27. april 2006

referent Birthe Landorph, dirigent Erik Hansen

foto: Ole Heyde

FORMANDSBERETNINGEN

Formandens beretning, som især beskrev de mange interessante besøg foreningens medlemmer havde haft lejlighed til at deltage i i årets løb. Særligt fremhævede formanden besøget hos fabrikant Knud Erik Hansen på Herregården Hellerup, hvor de fleste af Wegners møbler blev fremstillet. Formanden Poul Karmdal glædede sig over foreningens lille formue, som stammer fra overskuddet fra salget af de eventyrlige bænke. Der pågår i bestyrelsen drøftelser vedrørende anvendelse af midlerne. Der var ikke bemærkninger til beretningen, som blev modtaget med applaus af de 51 medlemmer, der deltog i generalforsamlingen.

REGNSKABET

Foreningens kasserer redegjorde for det udsendte regnskab, som viste et overskud på 3.700,- kr. Regnskabet blev godkendt af forsamlingen, ligesom det udarbejdede budgetforslag blev godkendt.

VALG TIL BESTYRELSE, SUPPLEANTER OG REVISOR

Poul Karmdal, Kristian Isager og Kaj Brinkmann var på valg.

Poul Karmdal ønskede ikke genvalg. Han blev hyldet i forsamlingen og af bestyrelsen, som takkede Poul for 15 års formandsskab.

Kristian Isager genvalgte. Frederik Karmdal og Jens Ulrik Rasmussen valgtes til bestyrelsen.

Helga Brøndum genvalgte til suppleant og Andreas Isager og Poul Karmdal valgtes til suppleanter.

ÆRESMEDLEM

I lyset af den store og meget betydningsfulde arbejdsindsats Poul Karmdal har ydet for foreningen i de mange år foreslog bestyrelsen, at man udnævnte Poul til æresmedlem af foreningen. Der var enighed i forsamlingen om dette forslag, som blev vedtaget med stor applaus.

Efter generalforsamlingen var foreningen vært ved en kop kaffe og snitter.

Stadsarkivar Jørgen Thomsen sluttede aftenen med et lysbilledforedrag om Odense før Kommunalreformen 1970.

FORMANDENS BERETNING FOR ÅRET 2005

tekst: forhenværende formand Poul Karmdal

Byforeningen har i årets løb gæstet så forskellige steder som Adventskirken på Hundesrupvej, Sct. Georgsgildernes hus i Allégade, H.C.Andersens Hus og hørt om museums-husene, ikke mindst om Den fynske Landsbys nye indgang og andre udviklingsplaner. Rundvisning på det nyistandsatte Rådhus med et historiske tilbageblik. Bag Koncerthuset kulisser med informationschef Marianne Granvig. Tegnestuen PLOT fortalte om inspirationen bag et vandkulturhus overfor Svømmehallen på Klosterbakken. Heldigvis fik Byforeningen m.fl. udvirket at vandkulturhuset blev henlagt til det nye havneareal.

I Ringe så vi dels det nye bibliotek, dels hørte vi Landskabsarkitekt Hanne Bat Finke fortælle om nye torveplaner og medfinansiering. Vi har også besøgt Besættelsestidens Samling på Brandts, Mormonkirken i Lahngade, Havebyen Gerthasminde og Ansgar Kirke samt Odense Katedralskole, hvor Rektor viste rundt i de nye tilbygninger.

Det kan virke som en opremsning, men de, som var med, ved hvilket fint udbytte de besøgende fik og hvilken stor tak, vi skylder værterne !

Temaet for "Bygningskulturens Dag" var Modernismens huse. I den anledning arrangerede Byforeningen en udstilling med plancher, der viste tidstypiske Odensebygninger tegnet af Jørgen Stærmose og Vagn O. Kyed. Udstillingen skabtes takket være en stor indsats fra Creo-arkitekter, arkitekterne Per Kyed og Jørgen Witting. Udstillingen åbnedes af Bent A. Kock.

Sommerudflugten gik til en hypermoderne møbelfabrik i Aarup, som fremstiller klassiske Hans Wegner møbler. Ligeså facinerende som det var at høre fabrikanten - Knud Erik Hansen - fortælle om udviklingen, var det senere besøg i familiens hjem på herregården Hellerup, hvor vi så Wegner møbler, som aldrig havde været sat i produktion. Tillige så vi kirken, der tidligere havde hørt under Hellerup gods.

23. august lykkedes det Byforeningen - som en af de første - at besøge Fyens Stiftstidendes nye bladhus under kyndig ledelse af arkitekt Mette Fredskild og redaktør Esben Seerup. En succes, der affødte yderligere 3 udsolgte foreningsbesøg.

Som noget nyt, bad vi et medlem fortælle om sit kvarter. Niels Bentzen førte os fra Munke Mose forbi Teknisk Skole og Nonnebakken til Absalonsgade, alt imedens gadens historie blev fortalt. Det var fint - Hvem vil være den næste til at fortælle om sin gade ???

Konkurrencen om Kongens Have gav anledning til en tur rundt på den nye Banegårdsplads og i Kongens Have. Efterfølgende blev konkurrencen uddybet.

Vi besøgte Teknisk Skoles nye afdeling i de gamle Hjertegarnbygninger, der er blevet til en flot, højmoderne skole, som følger med tiden.

Siden så vi et af byens gamle huse "Det Scholtsenske Palæ" eller i daglig tale Industri- og Handelskammeret, hvor Birthe Michelsen var vært for et dejligt og interessant besøg med megen byhistorie og gamle bybilleder.

Vi har også besøgt Brandts, der, hvor man normalt ikke kommer. Bl.a. så vi Tidens Samling - Besættelsestiden - og ikke mindst "De ved Brandt ansatte samling". Besøget sluttede på toppen med en flot udsigt over byen.

Årets arrangementer sluttede med besøg hos reklamebureauet Nørgård Mikkelsen i deres nye domicil på Midtermolen med store kontorer og en flot arkitektur som tilpassede sig havnen. (Huset modtog årets ODIN-pris i 2006). Mødet sluttede med skipperlabskovs i Marineforeningens nye hus.

Se det var, hvad jeg mener, er den medlemsrettede del af Byforeningen, men ikke mindre betydningsfuld er den indflydelse bestyrelsen søger at udøve på byens liv og udvikling.

Det sker bl.a. ved påskønnelse af et godt bygningsværk

ODIN-prisen for 2005 blev givet til Rosenbækken, som er byens nye kulturakse løbende fra Brandts klædefabrik gennem de gamle baggårde forbi Mimeteatret til Ny Vestergade. Prisen tildeles Arkitektgruppen A/S for i samarbejde med Kollegiefonden Bikuben og arkitekt Jes Henneberg at have skabt denne gedigne bydel.

Byforeningen er så heldig at have samlet en grundkapital, der i det væsentlige stammer fra De eventyrlige bænke på Klingenberg. Den foreslog vi Odense By, skulle danne grundkapital for en Byfond til bevaring af Byens Nips og bygningsudsmykninger, som desværre ofte forsvinder ved ælde og slid eller ombygninger. Desværre var rådmanden af den mening, at byen havde tilstrækkelige midler!

Men fonden kunne også bruges til f.eks. byhistorie om kvarterer / arkitekter m.m. I Svendborg har man med held udviklet en hjemmeside med byens bygninger. Fondens kapital skal bare bruges rigtigt.

Vi søger også at påvirke byudviklingen i de gamle bane- og havneområder - ikke mindst kæmper vi for at byen laver en generalplan for disse områder, så alle har en chance for at vide, hvad de må eller kan forvente fra en eventuel ny nabo.

Udviklingen går hurtig, javist, men så kan man måske tilpasse sig.

Men, Hvis der ikke er retningslinier, er planlægningen tabt på forhånd !!

Nu er man endelig ved at beslutte sig for en kanalbro, der måske åbnes i 2011. Vejforingen tegner sig allerede på den for mere end 50 år siden udlagte tracé fra Rismarksvej til Otterupvej. Spørgsmålet er nu blot, om man ikke skulle overveje anlæg af en ny ydre ringvej, der krydser kanalen ved Stige Ø.

Som nævnt har Byforeningen også deltaget i debatten om Vandkulturhuset, som foreløbigt er tiltænkt en placering på havnen for at skabe liv her i de døde timer, når kontorerne er lukket.

I øjeblikket vælter det ud fra kommunen med lokalplanforslag, som Byforeningen prøver at give sit besyv til: - centerområde Grønnegade, Vindegade og Kongensgade - IKEA - ny bebyggelse ved Slotsgade / Klostervej - nyt

hjørne af Vindegade / Kongensgade - boliger ved Eventyr Golf - og på det seneste er der kommet liv i et boligprojekt på Klosterbakken ved Det gamle Kamgarvsspinderi.

Vi kan jo også lige nævne Vangstedts hjørne, hvor Byforeningen har foreslået en anden løsning end den fremsatte, som kan tilgodesee både en forbindelse til havnen og en bygning, der kan afrunde BanegårdCentret.

I Kronprinsensgade fik Byforeningen forhindret at man nedrev et af de små og bevaringsværdige huse i forbindelse med genopførelse af hjørneejendommen til Albanigade.

Og til det nære.

Man har på alle mulige måder søgt at bevare kasernepræget ved udformningen af nye kollegier på kasernearealet, men senest er der givet tilladelse til en Squashhal, der efter Byforeningens mening ligger for tæt på det bevaringsværdige ekserserhus.

2005 var også året, hvor Byforeningens fredning af Thomas B.Thriges Elværk endelig faldt på plads.

Samtidig er Olav de Linde nu i fuld gang med at indrette et stort basarmarked i nogle af de gamle haller, så nu sker der endeligt noget.

Tillige har Byforeningen - ved Kaj Brinkmann - deltaget som interessent med Odense Kommune i EU-projektet Liveable-City, der beskæftiger sig med facadeforskønnelse i Odense.

Studieturen til Bremerhaven fik desværre ikke den nødvendige tilslutning og måtte aflyses.

Nu foreslås - som indledning til Bygningskulturens dag i år - en studietur til Renæssancehuse i Nordtyskland.

Jeg vil gerne takke mine bestyrelseskollegaer for et godt samarbejde og en særlig tak til Kaj Brinkmann og Frede Madsen for et godt bladarbejde.

Tak til Ole Heyde for foreningens nye hjemmeside.

Til slut - En hjertelig tak for den tillid, som jeg har nydt som formand gennem mere end 15 år !!!

Poul Karmdal

ODIN PRISEN FOR 2005

tekst: Poul Karmdal

foto: Andreas Isager

foto: Frede Madsen

BEGRUNDELSEN

Prisen gives til reklamebureauet Nørgård Mikkelsen, Englandsgade 24, for et markant byggeri, som på en naturlig måde tilpasser sig havnemiljøet.

Udvendigt er huset et moderne pakhus, hvis runde buer over vinduer, skodder og de røde sten understreger samhörigheden med havnen og de gamle pakhuse. Indvendigt er bygningen også banebrydende. Husets to fløje og etager er forbundet af en krydstrappe i det "frie" rum, og en landgangsbri i bunden understreger igen det maritime miljø.

Overalt i huset findes detaljer som bidrager til helheden.

Huset er et "inspirationshus", der bidrager til at forskønne og udvikle Odense! ODIN-prisen tildeles firmaet Nørgård Mikkelsen og Arkitekt Otto Wagner for i samarbejde at have skabt dette bygningsværk.

fotos: Andreas Isager

MODTAGERNE

ODIN-prisen overræktes direktør Erik Laumand.

Derpå overræktes Diplomer til arkitekt Otto Wagner og husets inspirator Erik Zoega.

Poul Karmdal sluttede ceremonien med fanfare og udbringelse af et trefoldigt

hurra for bygningen og dens skabere, der har været fremadskuende og udvist vovemod til at skabe dette utraditionelle byggeri, der oven i købet passer til haven !

Poul Karmdal

DEN FYNske LANDSBY

nyt historisk center, guidet tur

foto: Frede Madsen

tid > 12. august 2006
klokken 14⁰⁰ - cirka 16⁰⁰
sted > hovedindgangen
tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen
66 18 64 38 eller
Poul Karmdal
66 14 27 72
mødegebyr > 50 kr.

EKSKURSIONEN OMFATTER:

Introduktion til det ny HISTORISKE CENTER, der også er butik og billetsalg.

Landsbyvandring med guidning til udvalgte gårde og huse.

Fælles samling omkring kaffekanden i et egnet miljø - under hensyn til vejret.

Vore guider vil være:

Museumsinspektør Lise G. Knudsen
Museumsformidler Benedikte Jeppesen
og tidl. museumslærer Frede Madsen

HUSK: Medbring selv kaffe og evt. årskort.

FREDENS KIRKE

ved Jørgen Stær Nielsen, kirketjener

fotos: Frede Madsen

tid > 29. august 2006
klokken 19⁰⁰
sted > kirken, Skibhusvej
tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen
66 18 64 38 eller
Poul Karmdal
66 14 27 72
mødegebyr > 35 kr.

KIRKE-TOUR:

På vor vej rundt til byens kirker er vi nået til FREDENS KIRKE på Skibhusvej.

Jørgen Stær Nielsen, kirkens tjener, vil vise rundt, og menighedsrådets mangeårige tidligere formand Folmer Glent Madsen vil ved kaffen fortælle lidt om kirkens historie og dens placering i det kvarter, der engang blandt de selvbevidste sognebørn blev kaldt Skarntyde.

BYGNINGSKULTURENS DAG

ved Odense Bys Museer

foto: Andreas Isager

foto: Andreas Isager

tid	> 10. september 2006, klokken 10 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
sted	> Møntergården med efterfølgende byvandring
tilmelding	> Odense Bys Museer, sekretariatet tlf. 65 51 46 01
deltagere	> Max 45 deltagere
mødegebyr	> gratis

ÅRETS TEMA ER RENÆSSANCEN

I Byforeningen har vi valgt at anbefale tilslutning til Odense Bys Museers arrangement, der byder på flg.:

Kl. 10 - 11,15

Renæssancen i Europa, Danmark og Odense

Om renæssancen som stil og epoke

Ved museumsinspektør Jens Toftgaard Jensen, historiker

Kl. 11,15 - 11,30

Introduktion til Odense Kort Fortalt og byvandringen

Røde herregårde, hvide piber og sorte pletter

-Spor af renæssancen på Fyn

Ved museumsinspektør Jakob Tue Christensen, arkæolog

Kl. 11,30 - 13,00

Byvandring i renæssancens tegn

LIVEABLE CITY

tekst: Kaj Brinkmann, forhenværende bestyrelsesmedlem

fotos: Frede Madsen

BUTIKSFACADERNES DAG

Flakhaven lørdag den 17. juni 2006 blev en markant dag for "Liveable City" projektet.

Nu skulle opgaven med at kåre en vinder i konkurrencen om byens flotteste butiksfacade løses.

Gennem det omdelte informationsmateriale kunne der i en periode frem til den 6. juni 06, indstilles kandidater til konkurrencen.

Der viste sig en overvældende stor interesse for sagen, som resulterede i at der indkom forslag til 39 udvalgte kandidater blandt midtbyens butiksfacader.

FINALISTERNE

For dommerkommiteen blev det en spændende opgave at finde frem til de 5 finalister.

Men uden sværslag lykkedes det at nominere fem flotte butiksfacader, som følger:

Fristeriet - Vesterbro 3

Sand - Kongensgade 3

Guldsmed Agerfeld - Kongensgade 7

Café Druen & Bønnen - Vestergade 15

Kaffe- & Tehuset - Vintapperstræde 49

foto: Andreas Isager

1100 STEMMER

Uden ovrdrivelse kan den nye trend, med focus på væggene i byrummet betegnes som en succes.

Tilstømningen til afstemningsboden var stor, ikke mindre end 1100 besøgte den, og afgav en stemme på deres favorit.

Slutspurten om den endelige vinder var tæt, men spændingen blev udløst med Kaffe- & Tehuset Vintapperstræde 49, som en klar vinder, der scorede over en trediedel af de afgivne stemmer, tæt fulgt af Café Druen & bønner med 32 stemmer mindre. Nr.3 blev Sand, nr. 4 blev Agerfeldt, og nr.5 blev Fristeriet.

VINDEREN

De glade konkurrencevindere bag byens flotteste butiksfacade Mette Odgård og Lillian Nøhr fik foran tribunen overrakt Diplom, blomster og et rejsegavekort på kr. 5.000 til Gent i Belgien.

Herfra skal lyde en tak til alle aktører, som var med til at frembringe et succes fyldt byarrangement.

På byforeningens vegne
Kaj Brinkmann

FOREDRAG OM RENNÆSSANCEN

ved Mette Smed, cand art

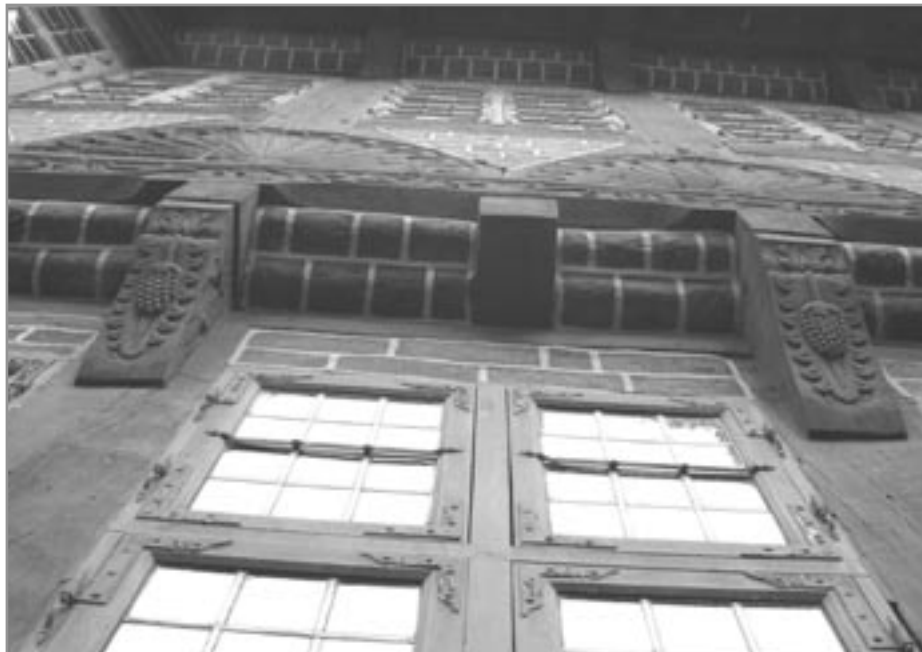

foto: Andreas Isager

tid	> 6. september 2006, klokken 19 ⁰⁰ - 21 ³⁰
sted	> Møntergårdens foredragssal
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
deltagere	> Max. 45 deltagere
mødegebyr	> 35 kr.

BYGNINGSKULTURENS DAG FOKUSERER PÅ RENNÆSSANCENS HUSE

Mette Smed, der er cand mag. i historie og underviser på Aarhus Universitet, vil fortælle om Renæssancens udvikling op gennem et Europa, hvor velstanden gav den gode kår.

I nutiden ses stadig dens spor med pragtbygninger og et gedigent håndværk, som sikrede megen bygningskultur for eftertiden.

BYGNINGSKULTURENS DAG - RENÆSSANCEN

tekst: Mette Smed

RENÆSSANCETRÆK PÅ ODENSEHUSE

I 1400-tallets Italien udformedes et nyt kulturmønster, som blev kaldt renæssance. Med inspiration fra antikken skabtes en kunst med enkle former og proportioner, baseret på cirklen og kvadratet, den lige linie og genoptagelse af den romerske antikke arkitekturens søjleordener og øvrige arkitektoniske formsprog. I Italien så man stilen som en modsætning til den foregående periodes gotik, præget af spidsbuer, med fabulerende dekoration og kontrastsøgende proportioner. Da stilen bredte sig til det øvrige Europa, blandede den sig med lokale traditioner.

Gennem Tyskland og Nederlandene nåede renæssancen til Danmark. Reformationen giver anledning til masser af renæssanceinventar i kirkerne, adelens blomstringstid skaber et rigt herregårdsbyggeri og Frederik II's og Christian IV's slotte fremviser den voksende fyrstemagts symboler. Arkitekturen udformes med en række træk, som man også kan se i en række bygninger i Odense.

Renæssancen i Danmark begynder o. 1550 og fortsætter til o. 1650. I perioden udvikles stilen: Den tidlige renæssance ca. 1550 – 1575 er den enkleste. Ca. 1575 – 1600 er den nederlandske indflydelse tydelig, f.eks. i Kronborgs arkitektur, og efter 1600 udvikles en rigt ornamenteret stil under Christian IV, anvendt bl.a. i Frederiksborg og Rosenborg.

RENÆSSANCE I ODENSE

Odense havde en blomstringstid i renæssancen, og man kan endnu se en række

fotos: Poul Karmdal

huse fra tiden.

Det adelige Jomfrukloster er et typisk eksempel på et hus med en lang historie, præget af om- og tilbygninger. Det blev opført som katolsk bispegård 1504-08 for Jens Andersen Beldenak. Det var i en etage over høj kælder og havde oprindelig sidefløje. Frederik II, der ejede gården som del af det konfiskerede kirkegods, nedrev fløjene og udvidede den bevarede fløj 1560-61, 1630 blev Jørgen Brahe ejer af gården, forhøjede den med en etage, flyttede hovedindgangen til den nuværende plads og satte sit og sin hustrus våbenmærke over døren. De mange ombygninger ses tydeligt i mur-

værket, som nu står blankt, uden puds eller maling. Omkring vinduerne ses spor efter flytninger og udvidelser, de flade rundbuer er typiske danske renæssanceformer, og over vinduerne i hovedtagten ses spor efter trekantfrontoner med lige ubrudte omridslinier, en detalje fra italiensk renæssance. Trekantfrontonerne blev formentlig opsat efter 1630, og man kan se, at vinduerne også har haft en indramning, som senere er blevet hugget bort for at man i en senere tids smag har kunnet pudse og kalke muren som en glat, ensfarvet flade. Vinduerne blev i renæssancen gjort større og tilnærmet en fast faginddeling vandret og lodret, efter den italienske renæssances ideal. Men det bliver ikke helt perfekt – typisk både som resultat af en ombygning og som den meget løse overholdelse af reglerne i den danske arkitektur.

Det adelige Jomfrukloster har stadig trappegavle. Denne form identificeres ofte med gotikken, men bruges i Danmark både i arkitekturen i 2. halvdel af 1500-tallet og i 1600-tallets 1. halvdel, altså et typisk ældre træk, som indsættes i en ny tids stil.

BYHUSET

Renæssancens byhuse var oftest i bindingsværk. I Odense er bevaret en del huse, bl.a. omkring Møntergården.

Et eksempel med fine detaljer er Østerbys Gård, opført 1631. Det er en bygning i to etager, hvoraf den øverste er trukket ud over den nederste, en udkragning båret af knægte eller konsoller. Det er en meget yndet byggemåde i hele det nordlige Europa, ofte også brugt på gavlene, hvor der kan være udkragninger i flere etager. Det er en byggemåde som forsvinder i begyndelsen eller midten af 1600-tallet. Østerbye Gård er smykket med udskårne rosetter, der med cirklen, halvcirklen og det geometrisk formede mønster stammer fra den italienske renæssance og hvis vandring kan følges op gennem Europa.

Typisk for dansk renæssancebindingsværk er også de flade kølbueformede profileringer i bjælkelaget.

På huset fra Skomagerstræde ses volutsvungne konsoller, volutten blev af renæssancen taget fra den ioniske søjles kapitæl og den blev her til et dekorativt ornament. Også rosetterne med palmetteblade og bjælkens rankeslyng

fotos: Poul Karndal

har rødder i antikkens arkitektur, men anvendes her tilpasset en ganske anden sammenhæng.

CHRISTIAN IV I ODENSE

Også Christian IV findes i Odense, smukt repræsenteret af det gravkapel som Henning Valkendorf 1631 lod opføre ved St. Knuds kirke. Over en kvadratisk grundplan er kapellet opført i to etager, de vandrette delinger er tydeligt fremhævet af den høje granitkvadersokkel og af gesimsbåndene. Vinduerne har stadig fladrundbuer, som i 1500-tallet, men i gavlene ses den nye rigt dekorative stil med svungne gavlkarme, der fortsætter i volutter ind over gavlens murværk. Gavlens vandrette midterdeling brydes

af en lodret linie og der dannes en cirkel, renæssancemønstrets vandrette og lodrette deling er grundlaget, men brydes elegant af de svungne linjer. På afsatserne er placeret pyramider, øverst gennembrøder en pyramide en brudt trekantfronton.

På hver gavl ses Valkendorfs våbenskjold, også et typisk renæssancetræk fra en periode, hvor det arvelige adelsskab var forbeholdt en lukket kreds, der med stolthed markerede sine besiddelser, gårde, gravmæler, epitafier og portrætter.

Man kan sammenligne kapellets stil med kirkens gotiske høje og spidsbuede vinduer.

foto: Poul Karndal

ET NYRENÆSSANCEHUS

Anden halvdel af 1800-tallet er historicismens periode, hvor kunsten frit anvender alle tidligere stilarter. Her genoplives også Christian IV-stilen, f.eks. i et hus i Vestergade / Søndergade. Her kan vi gense træk fra Valkendorfs kapel: De røde mursten med sandstensdekorationer (i 1800-tallet ofte udført i cement) og gavlkvisten med vandrette delinger og svungne karme. Her er trekantfrontoner og vinduesindramninger, som dem vi så spor efter i det adelige jomfrukloster. Fra Christian IV-stilen

stammer også den fremspringende kar-nap med balkon øverst, og detaljer som de små hoveder i vinduernes dekoration, kuglerne, muslingeskallen og pyramiden (på gavlen er alle fra denne nederlandsk inspirerede stil).

Renæssancens former er stadig til stede i gadebilledet, og besøger man kirker, museer og herregårde, vil man kunne finde mange eksempler på den danske kunsts forbindelse til Europa.

Mette Smed

SLAGTERIET - DANISH CROWN

ved Jess Heilbo, koncernsalgschef i Lillebæltsgruppen

luftfoto: © Grundkort Fyn, DDO COWI, KMS / grafik: Andreas Isager

tid	> 30. september 2006, klokken 11 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
sted	> Danish Crown, porten ved Rugårdsvej
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
mødegebyr	> 35 kr. - og selvfølgelig kan man købe en pølse med brød.

BESØG PÅ DET GAMLE ODENSE EKSPORTSLAGTERI

Slagteriet har gennem årtier præget Odense såvel ved sin store omsætning som sine mange udsalg rundt i byen. Den tid er forbi og slagteriet lukket.

Slagteriet er købt af Lillebælt Gruppen, som nu planlægger et nyt boligbyggeri i forbindelse med havnens udvikling.

Jess Heilbo, der netop er blevet koncernsalgschef i Lillebæltsgruppen, har lovet at vise Byforeningen rundt i de tomme bygninger og fortælle om fremtidige byggeplaner.

BYVANDRING LANGS RUGÅRDSVEJ

ved museumsinspektør, ph.d. Henrik Harnow, Odense Bys Museer

Luftfoto: © Grundkort Fyn, DDO COWI, KMS

tid	> 7. oktober 2006, klokken 11 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
sted	> ved murskulpturen Kongensgade / Østre Stationsvej
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
mødegebyr	> 35 kr.

BYVANDRING

Rugårdsvej har gennem mere end hundrede år haft et stærkt industrielt præg. Gennem de seneste årtier er området derfor naturligt blevet ramt af de lukninger, som overalt har ramt klassiske industrivirksomheder. Dermed har Rugårdsvej også været præget af nedrivninger og alternativ anvendelse af en række bygningskomplekser - TV2 og Kvægtorvet er blot ét blandt flere eksempler. Med lukningen af Danish Crown / Eksportslagteriet i foråret 2006 er denne problemstilling endnu engang blevet aktuell. Byvandringen tager sig udgangspunkt fra enden af Kongensgade og ser på gadeforlægninger, byens første villa-

kvarter, jernbanens etablering og følger udviklingen frem til nyere tid på en vandring, der afsluttes ved Odense offentlige Slagtehus - endnu et stort og kulturhistorisk værdifuldt anlæg, hvis skæbne er ukendt.

Vært på turen er museumsinspektør, ph.d. Henrik Harnow Odense Bys Museer.

Henrik Harnow har bl.a. skrevet Industribyen Odense 1840-1940 (2001) og i februar 2006 gennemført en registrering af Danish Crowns anlæg i dets sidste funktionsperiode.

BYFORENINGEN FOR
ODENSE

UNDERTEGNEDE ØNSKER AT TEGNE MEDLEMSSKAB

Giro nr. 1551 555 4985

NAVN

☐ enkelt medlemsskab
175 kr./år

VEJ

☐ husstand
225 kr./år

POSTNUMMER/BY

☐ studerende/pensionist
25 kr. rabat på ovenstående

Eventuelt indmeldt af

UNDERSKRIFT/DATO

Blanketten sendes til:

Byforeningen for Odense, v/ kasserer Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C.

NYE MEDLEMMER

Byforeningen for Odense uddeler ved den årlige generalforsamling en pæn vingave til det medlem, der i det forgangne år har hvervet flest nye medlemmer.

TAK FOR INDSATSEN

Jytte Faurby gør en stor indsats for at udbrede kendskabet til og engagementet i Byforeningen for Odense. Hun modtog således vingaven ved sidste generalforsamling for at have skaffet flest nye medlemmer i det forgangne år.

BYFORENINGEN FOR ODENSE

AFSENDER/KASSERER:

Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C
Tlf.: 65 91 01 42

FORMAND:

Frede Madsen
Hjortebjergvej 38, 5230 Odense M
Tlf.: 66 13 58 45
E-mail: fredemadsen@mail.dk

NÆSTFORMAND:

Jens Ulrik Rasmussen
Søhusvej 49, 5270 Odense N
Tlf.: 66 18 64 38

SEKRETÆR:

Birthe Landorph
Bergendahls Alle 14, 5250 Odense SV
Tlf.: 66 13 11 75

ØVRIG BESTYRELSE:

Jarl Abrahamsen
Tlf.: 66 14 27 68

Frederik Karmdal
Tlf.: 66 13 45 97

Kristian Isager
Tlf.: 66 11 92 26

ØVRIGE SUPPLEANTER:

Poul Karmdal
Tlf.: 66 14 27 72, Fax 66 14 27 92
e-mail: poul@karmdal.com

Helga Brøndum
Tlf.: 66 11 68 18

Ansvarshavende redaktør
Andreas Isager
Tlf.: 66 13 92 10
e-mail: ai@isagerarkitekter.dk

BESTYRELSESNYT

foto: Ole Heyde

Poul Karmdal blev ved generalforsamlingen hædret som æresmedlem for sit lange indgående arbejde som foreningens formand.

Som omtalt i bladet har foreningen fået delvis ny bestyrelse. Sammensætning og konstituering fremgår af kolofonen her til venstre.

På bestyrelsens første møde den 7. maj vedtog man at nedsætte fire arbejdsudvalg, der med ansvar over for den samlede koordinerende bestyrelse, skal varetage flg. områder:

Byens udvikling
Jarl Abrahamsen

Aktivitetsudvalg
Jens Ulrik Rasmussen

Økonomiudvalg
Søren Michael Nielsen

Info- og bladudvalg
Andreas Isager